

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Lenka BALDOVÁ

Obor: ČJ - SPG

Název práce v českém jazyce:

Pohádka o perníkové chaloupce v různých variacích a její využití v literární výchově na 2. stupni ZŠ

Název práce v anglickém jazyce:

"Hansel and Gretel" fairy tale in different variations and its use in literary education in lower-secondary schools

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Lukáš Neumann, Ph.D.

Studentka Lenka Baldová ve své BP usiluje o využití žánru pohádky – v rámci výukové lekce na 2. stupni ZŠ – obecně k podpoře čtenářské gramotnosti a rozvoji a osvojení čtenářských strategií. Problémem práce je neujasněná koncepce, nevyužitý potenciál, jak propojit část teoretickou a praktickou, chybí podstatnější „zisky“ a závěry, které by opodstatnily využití konkrétních variant pohádky „O perníkové chaloupce“ ve výuce na 2. stupni.

Práce jako celek je přehnaně rozvěklá, úvodní teoretické kapitoly jsou založeny na kompilaci parafrází z odborné literatury (nepřehledné členění žánrů, zbytečná specifikace fyzického vývoje apod.), mnohdy bez ladu a skladu – máloco je poté ověřeno, vyvráceno v samotném návrhu vyučovacích hodin či reflexi. Postrádám objasnění, proč uvádět výčet variant této pohádky (napříč žánry, realizacemi, národním folklorem...), jistě by bylo žádoucí jasně uvést, že cílem je např. rozdíl mezi lidovou a moderní autorskou pohádkou, mezi jednotlivými národními variantami. Žádoucí by bylo opřít se o sekundární literaturu ve vztahu k teorii vyprávění (viz vágní komentáře k jazykovým prostředkům), teorii čtení komiksu či výtvarného díla. Vhodné by bylo obecně si nastudovat literaturu k problematice funkce lit. díla, intertextualitě... Autorka práce sice uvádí, že chce ověřit, zda pohádky naplňují a dodržují model folklorní tvorby/slovesnosti (co z toho ale vyplývá – je to dobře či špatně? Je to využitelné ve výuce?), ale to ve výsledku činí sama L. Baldová mimo realizovanou lekci. Nedomnívám se, že by – ať už vzhledem k rozsahu jednotlivých variant či nedostatku intelektuálních podnětů, na něž lze v 7. třídě ZŠ reagovat – nabízené texty podporovaly zmíněné cíle, tj. měly rozvíjet čtenářské strategie.

Obecně je známo, že RVP ZV nabízí pro oblast literární výchovy pouze nekonkrétní cíle, přesto se nezdá, že by navrhované texty nabízely dostatečný potenciál k tomu, aby si třináctiletý žák osvojil kompetenci „hledání souvislostí“ či „vizuální představitost“. Dokážu si představit lekci realizovat spíše se žáky mladšího školního věku či jako volnočasovou aktivitu, jak ostatně si autorka již v praxi vyzkoušela. Aby můj posudek nevyzněl pouze kriticky – práce má svá podnětná „místa“: jsou jimi pečlivě sledované odlišnosti mezi variantami „Perníkové chaloupky“; autorce práce je blízká práce se symbolickými významy postav uvedené pohádky, jejich typologizace a symbolika vzájemného interagování či časoprostoru.

Otázky k obhajobě:

1. Skutečně shledáváte ve variantách pohádky „O perníkové chaloupce“ dostatek podnětů pro žáky v rámci splnění výstupů z RVP pro základní vzdělávání na 2. stupni? Objasněte.
2. Objasněte, jak uvažujete o pojmu intertextualita, resp. jaký z toho může plynout praktický poznatek pro žáka.
3. Píšete, že žáci si osvojili pojem „tempo vyprávění“ – opět viz otázka 2: jak to má chápat žák, co si z toho odnáší?

Práci L. Baldové přes výše uvedené výhrady doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 6. 1. 2023

.....

Podpis